

Eesti Üliõpilaskondade Liidu juhi Marcus Ehasoo kõne XIV Riigikogu ja 20. Augusti Klubi pidulikul istungil 20.082021

Lugupeetud Vabariigi president, Riigikogu esimees, Riigikogu liikmed, 20. Augusti Klubi liikmed ja külalised

Täna tähistame kolmekümne aasta möödumist päevast, mis taastas meie rahva lootuse ja perspektiivitude. Tänu 1991. aasta augustis ja enne seda aset leidnud sündmustele on kõigil neil, kes sündinud pärast 1991. aastat, olnud võimalik üles kasvada vabas Eestis. Ma ei oska ette kujutada, mis vaim neid kandis ja mis jõud liikus nende inimeste mõtetes, kes vaba Eesti eest võitlesid, küll aga oskan kirjeldada, millisena mina neid inimesi vaatan: siira tänutunde ja uhkusega, et toona leidis meie väikese rahva seas sedavõrd palju riigimehi.

Tänu nende pingutustele on minul olnud võimalik käia lasteaias, kus õpetati teistega arvestama, ja koolis, kus õpetati paljusid keeli, arendati ratsionaalset mõtlemist ja oli võimalik kooli hoolekogas kaasa rääkida.

Olen saanud koos kaasmaalastega lauluklaare all rahvuslikke laule laulda ja vanaisaga Kesk-Eestisse, Roosnasse, meie kodutalu maadele, püstitada mälestusmärk neile, kes Eesti eest Vabadussõjas võitlesid.

See on vaid ühe inimese positiivne lugu: taasiseseisvunud Eestis on sündinud sadu tuhandeid inimesi, kel kõigil on rääkida oma vaba Eesti lugu, mille eest tänulik olla.

Ühtsustunne – just sellise sõnaga kirjeldaksin ma neid sündmusi, mis kolm kümnendit tagasi aset leidsid. Ühise ja suure eesmärgi nimel – taastada omariiklus – oldi valmis vastu astuma kõikidele takistustele, sest lõppeesmärk oli nii õilis ja nii õige. Ühtsustunde abil julgesid rahvajuhid otsustada ja rahvas neid otsuseid kaitsta.

Nii väikesele rahvale on ühtsustunnet vaja. Meil ei ole võimalik väljakutsetele vastu astuda massiga, mistõttu peame olema hingelt suured, et ka teod suurelt välja paistaksid. Sestap ongi vaja ühtsust, et jõuetuse tunne asenduks jõulise tunde ja ning et riigile valitud arengusuunad realiseeruksid võimalikult ideaalilähedaselt.

Tänasele Eestile mõeldes tunnen taolisest ühtsustundest puudust. Mulle valmistab muret, et me ei ole tihti valmis üksteist lõpuni kuulama, aga ka see, et endiselt leidub neid, kes on isikliku hüve nimel valmis riigimehelikkuse põhimõttest loobuma. Meie seas elab inimesi, keda on ignoreeritud, kes on haiget saanud ja kelle rolli ühiskonnas on võrreldes teistega pisendatud.

Minu arvates ei ole see õige viis, kuidas rahvana areneda, sest ühtsustunde puudumisega kaasneb paratamatult suurem polariseeritus ja konfliktid. Rahva ühtsustunde olemasolu ei tähenda poliitiliste vaadete samastumist või ühesugust arusaama ühiskonna toimimisest:

ühtsustunne tagab olukorra, kus erimeelsusi on võimalik teineteisele tutvustada ja lahendada demokraatlikule riigile kohaselt.

Üks viis, kuidas ühtsustunnet suurendada, on arendada põlvkondade vahelist dialoogi. Kõik on kuulnud selliseid ütlisi nagu „noored on hukas” või „vanemal põlvkonnal on aeg juhtimine noortele üle anda”. Neisse ütlustesse on automaatselt konflikt sisse kirjutatud. Selliste sõnumite esitamine ei võimalda meil leida ühist keelt, mistõttu võibki jääda moonutatud arusaam, et noori riik ja tema käekäik ei huvita ning vanem põlvkond on põikpäine ja ei soovi riigi tüürimist järgmistele põlvedele edasi anda.

Nii aga on keeruline koos eksisteerida, sest ükski põlvkond ei ela igavesti, mistõttu on oluline, et me omavahel räägiksime ja üksteist kuulaksime: vaid nii on võimalik tagada riigi kestlik areng ning hoiduda ajaloo tehtud vigade kordamisest.

On oluline, et kasvataksime ühtsustunnet, räägiksime omavahel ja kuulaksime üksteist. Põlvkondade vahelise dialoogi alustamine on ju lihtne: noored, küsige ja uurige oma vanavanematelt selle kohta, mille osas teil kogemust ei ole olnud, ning vanavanemad, rääkige oma lastelastele sellest, mida ajalooõpikud kirjeldada ei suuda.

Viimaks veel küsimus sellest, kuidas ja kuhu minna edasi? Sellele on vastus lihtne: edasi samasuguse kirega nagu 30 aastat tagasi, enesekindlalt ja ühtsustundega veelgi parema riigi suunas. Selliselt jääme kestma.

Kui hoiame Eestit, siis hoiab Eesti meid.
Ilusat taasiseseisvumise aastapäeva.